

MKB INFRA VISIE “WAARDE EN WAARDERING VAN (HET MKB IN) DE INFRA”

WAARDERING ZORGT VOOR WAARDE

Inleiding

Infrastructuur is de basis voor het bestaan en voortbestaan van ons huidige maatschappelijke systeem. Infrastructuur heeft dus meer waarde dan kosten van het product, want elk infrastructureel product heeft naast functionele ook sociale, ecologische, economische en of andere waarde, die vaak niet of moeilijk in geld is uit te drukken, maar die wel mede bepalend is bij de beslissing om dat product aan te leggen of aan te schaffen. Het is niet voor niets dat onze maatschappij infrastructuur zo belangrijk vindt dat deze in eigendom en beheer is bij overheidsinstanties of door streng gereguleerde en gecontroleerde organisaties. Toch wordt juist die waarde niet meegenomen bij de inkoop van infrastructuur. Volksgezondheid is geen beoordelingscriterium bij het aanbesteden van een waterleiding en oplopende levensduur weegt niet mee bij de beslissing om een riool te renoveren. Intermenselijke verbinding als bijproduct van vervoers- en communicatiesystemen wordt niet meegewogen bij gunningsbeslissingen, die voor het overgrote deel uitsluitend genomen worden op puur financiële gronden. Daarmee laat de overheid ook een kans liggen om de positieve waarde beter te benutten. Een prijs kan niet duur of goedkoop zijn, het staat altijd in verhouding tot de waarde die het oplevert. Maar erger nog, meestal ook nog alleen op de huidige productprijs, zonder dat kosten of besparingen gedurende de levensduur worden meegewogen.

Er wordt daarnaast ook amper gekeken naar de waarde van de bedrijven die infrastructuur aanleggen en onderhouden en dan met name de midden- en kleinbedrijven, het mkb, meestal familiebedrijven. Het zijn geen commerciële producenten van consumentenproducten. Zij zorgen dat voornoemde meerwaarde tot stand komt, maar zijn tevens belangrijke verbindende factoren van de maatschappij. Niet alleen als kennispartner of door de lokale werkgelegenheid en de opleidingsmogelijkheden van vaklieden, maar ook bij evenementen of calamiteiten. Ook die waarden komen bij aanbestedingen nauwelijks in beeld. Feitelijk is het mkb dat zich bezighoudt met aanleg en onderhoud van de buitenruimte onderdeel van het ecosysteem dat door alle samenstellende delen van de buitenruimte en de gebruikers daarvan wordt gevormd.

In het ideale toekomstbeeld wordt het mkb vanaf het begin in planvorming betrokken om mee te denken over de optimale inzet van zijn waarde als lokaal ingevoerde kennispartner om tot het beste product te komen. De waardering die op die manier gevoeld wordt motiveert de bedrijven om zich vol te blijven inzetten voor de grote maatschappelijke opgaven waar we als land voor gesteld staan.

Dit vereist zowel inzet op 'samen met de markt' en 'vertrouwen', als 'project overstijgend denken'.

De waarde van en waardering voor infrastructuur komt op dit moment niet of volstrekt onvoldoende tot zijn recht en het mkb krijgt zelden de waardering die het waard is. Terwijl juist die waardering voor zijn waarde het mkb tot een aantrekkelijke werkgever en de infrastructuur tot een meer aantrekkelijke sector zou maken.

In deze visie gaat MKB INFRA nader in op de ‘waarde’ en ‘waardering’ en op het belang van het een voor het ander.

Waarde:

Waarde is te benaderen vanuit een subjectieve en een objectieve invalshoek. Het gaat dan enerzijds om de (persoonlijke) beoordeling van zaken in termen van bijvoorbeeld 'eerlijkheid' en 'gelijkheid' (subjectief) en anderzijds om de toekenning van een feitelijk getal, lees een geldswaarde (objectief).

Waardering:

Bij waardering denken we in termen van 'het op prijs stellen', 'respect tonen', 'erkenning geven'; 'besef dat iets waardevol is'.

Het een houdt verband met het ander

Uit de brainstorm van MKB INFRA-lidbedrijven over de begrippen waarde en waardering zijn vele aandachtspunten naar voren gekomen. Daarbij bleek niet altijd duidelijk te bepalen onder welke noemer/begrip een aandachtspunt te plaatsen is. Waarde en waardering hangen immers samen en meer nog, versterken elkaar. Juist daarom is het overkoepelend thema "Waardering zorgt voor waarde" zorgvuldig geformuleerd. Een weergave van de vele aandachtspunten is in de bijlage te lezen.

Met stip op 1 staan 'gelijkwaardigheid opdrachtgever-opdrachtnemer' en 'vertrouwen'. Alleen op basis van vertrouwen (gebaseerd op gelijkwaardigheid) kunnen mkb-infrabedrijven samen met opdrachtgevers invulling geven aan de grote maatschappelijke opgaven waar we in de infrastructuur voor gesteld staan. Daarbij kan de innovatiekracht van het mkb optimaal worden benut om de maatschappelijke kosten als geheel zo beperkt mogelijk te houden. Niet enkel rechtmatigheid maar ook doelmatigheid speelt hierbij een belangrijke rol. Zo moet worden gekeken naar de totale waarde van het product gedurende de levensduur, dus inclusief onderhoud en restwaarde én met bijbehorend nut van investeringen. Pas als die waarde in beeld is, kan de bereidheid te betalen voor die waarde worden bepaald.

Een ander belangrijk aandachtspunt betreft investeringen door het mkb, waar betrouwbaar beleid voor de lange(re) termijn prioriteit is, zodat investeringen ook verantwoord kunnen worden gedaan. Er is behoefte aan duidelijk toekomstperspectief. Overigens speelt in dit verband ook nog steeds de gewenste en vereiste aandacht voor de grote zorg van mkb-bedrijven rond eindeloze voorfinanciering die in INFRA plaatsvindt. Toepassing van de MKB INFRA betalingsregeling©, waarmee deze voorfinanciering kan worden beteugeld en er liquiditeit vrijkomt om – ook of juist in het belang opdrachtgevers – te investeren in bijvoorbeeld duurzaam materieel, is daarbij een must. Eisen die in het kader van duurzaamheid gesteld worden, behoeven uiteraard wel de toets van REALISME. Dat realistische kader kan op basis van voornoemd vertrouwen SAMEN met de markt bepaald worden.

Bij een betrouwbare overheid voor de lange(re) termijn is naar de mening van het mkb in de infrastructuur ook van belang dat gewoon wordt toegepast wat we in de sector met elkaar hebben afgesproken; denk hierbij niet alleen aan integrale toepassing van paritaire voorwaarden, maar ook aan zaken als handelingskaders voor prijsstijgingen die door overheden en marktpartijen gezamenlijk zijn en worden opgesteld, gebruik van materialenpaspoorten en dergelijke om slechts een paar voorbeelden te noemen. Oog voor evenwichtige risicoverdeling is een vanzelfsprekendheid bij vertrouwen.

Opdrachtgevers hebben mkb-bedrijven heel hard nodig om gezamenlijk te werken aan en voor de Brede Welvaart. Dat kan alleen wanneer mkb-bedrijven ook op (hun) waarde worden geschat. Het gaat daarbij dan om 'SAMEN' in de zin van "ik durf het met jou aan". En bekeken vanuit het perspectief van de ondernemer: "Ik word gewaardeerd als ik word gevraagd" en "ik heb mijn waarde voor dit type opdracht bewezen". In open dialoog met de markt zou beschikbaarheid van capaciteit ook beter en zinvoller moeten worden afgestemd.

Vakmanschap mag in dit verband eveneens beter herkend, maar ook vooral gewaardeerd worden. Een opdrachtgever mag daar naar de mening van MKB INFRA ook (betere) keuzes in maken: goede (mkb)bedrijven moeten in die zin worden beloond. Juist mkb-bedrijven maken impact met opleidingen, social return, maatschappelijke betrokkenheid en duurzaamheid. Waardering van de waarde met bijbehorend vertrouwen mag nog meer tot uitdrukking komen in aanbestedingen in de vorm van gunning onderhands en één op één of het gebruik van bouwteam. Het proportionele uitgangspunt moet zijn die procedure te kiezen, die het beste bij het project past, waarbij het principe van gezonde maar eerlijke concurrentie wordt onderschreven. Tegelijkertijd vraagt vooral het 'SAMEN' want 'Ik durf het met jou aan' nog meer de aandacht. Juist dat immers kan leiden tot 'best for project'.

Toegevoegde waarde

Het gaat bij INFRA om de toegevoegde waarde aan de maatschappij: laten functioneren van infrastructuur, zorg voor verbinding, mobiliteit, primaire levensbehoeften (riool, water, energie).

Als maatschappij onderkennen we het belang van die principes wel voldoende, maar we verbinden ze niet met infrastructuur. We zijn het gewoon gaan vinden dat het er is, maar worden boos als we in de file staan, er geen water uit de kraan komt, het internet niet werkt of geconfronteerd worden met stroomstoring. Dat zou ons moeten doen beseffen hoe waardevol infrastructuur überhaupt is. Om TOEGEVOEGDE waarde te kunnen leveren is een aantal randvoorwaarden wel van belang. De infra-sector kampt net als vele andere sectoren met een enorme vraag naar personeel. Is de sector wel aantrekkelijk genoeg?

Nieuwe medewerkers willen een gezonde balans tussen werk en privé, een werkkring met voldoende ruimte voor sociaal leven dus. De noodzaak van avond-, nacht- en weekendwerk vraagt daarbij nadrukkelijk de aandacht. Medewerkerstevredenheid hoort boven planning te gaan. De medewerker wil in elk geval gewaardeerd worden om wat hij of zij kan; serieus genomen worden op de feitelijke inbreng op basis van eigen deskundigheid op projectniveau maar ook impact leveren aan de maatschappij als geheel; een leefbare samenleving en een gezond milieu naar de toekomst toe. Diezelfde medewerker moet vanzelfsprekend na gedane arbeid weer veilig thuiskomen: arbeidsomstandigheden moeten anders gewaardeerd worden denk aan veiligheid is de regel met afsluiten van vluchtstroken etc.

In planning-technische zin behoeft de sector als geheel ook evenwichtige afweging ten opzichte van andere sectoren. Zo zou een opdrachtgever zich bijvoorbeeld af kunnen vragen waarom ongehinderde bedrijfsvoering van winkels voorrang zou moeten krijgen boven noodzakelijk herstel van onder- en bovengrondse infrastructuur in het belang van diezelfde winkels, in plaats van ruimte te bieden aan de infrawerkzaamheden op basis van efficiënte planning [met de mogelijkheid tot inzet van de regeling voor flexibele uitvoeringstermijnen] en betrekken van het publiek bij de optimale inrichting van hun leefomgeving. Of waarom het voorkomen van verkeershinder voorrang krijgt boven de veiligheid van wegwerkers.

Deze waardering maakt de bedrijfstak (weer) aantrekkelijk en zal zichzelf in economische zin weer terugverdienen door kwalitatief hoogwaardige infrastructuur.

OPwaardering sector:

Met het uitdragen van deze visie wil MKB INFRA de komende periode meer focus proberen te krijgen op waardering en waarde. Wij beogen daarmee zowel intern als extern duidelijk te maken wat wij als geheel van mkb-bedrijven aan waarde toevoegen voor onze medewerkers, klanten en ketenpartners, en wat wij betekenen op het vlak van innovatie, welke waarde wij toevoegen aan de maatschappij. Daarmee wil MKB INFRA positief bijdragen aan het imago van de sector waar iedereen de vruchten van zal plukken! Want infrabouwers zorgen voor de fysieke en sociale verbinding.

Beoogd resultaat:

In de infrastructuur wordt:

- het best bij de lokale omstandigheden passende bedrijf geselecteerd;
- aan het mkb gevraagd om samen een opgave te realiseren;
- gewerkt vanuit vertrouwen en op basis van gelijkwaardigheid;
- de waarde van het mkb-bedrijf als onderdeel van het ecosysteem erkend;
- vakmanschap van de medewerkers herkend en gewaardeerd;
- de impact van mkb-bedrijven voor de Brede Welvaart beloond;
- vanuit het principe 'eerlijk werk voor eerlijk geld' gewerkt,
- en blijft toepassing van de MKB INFRA betalingsregeling de nieuwe standaard;
- alleen gewerkt als het (arbotechnisch) goed en veilig is en er een goede werkprivé-balans is;
- WAARDE GEWAARDEERD, want

WAARDERING ZORGT (IMMERS) VOOR WAARDE

Veenendaal, 19 mei 2025

Biilage

Waarde:

- Eerlijkheid en gelijkheid
- Economische waarde
- Gelijkwaardigheid OG/ON
- Vertrouwen
- Betrouwbare overheid
- Doelmatigheid
- Totale waarde product
- Nut investeringen
- Beperken maatschappelijke kosten
- Eerlijk geld voor eerlijk werk
- Betalingsregeling MKB INFRA©
- Ruimte voor innovatie benutten
- Bereidheid tot risicodeling
- Toepassen wat is afgesproken
- Samen
- Meedenken in haalbaarheid/schaalbaarheid
- Gezonde, eerlijke concurrentie
- Best for the project
- Meer ruimte voor onderhands
- Capaciteit inkopen
- Brede Welvaart
- Imago van de sector van belang

Waardering:

- Op prijs stellen
- Respect tonen
- Erkenning geven
- Besef dat iets waardevol is
- “ik word gewaardeerd als ik word gevraagd”
- Complimenten geven
- “ik durf het met jou aan”
- Toegevoegde waarde aan de maatschappij
- Vakmanschap waarderen en herkennen
- Belonen goede bedrijven
- Impact maken
- Voorsprong in aanbesteding
- Voor meerwaarde willen betalen
- Medewerkerstevredenheid boven planning
- Ruimte voor sociaal leven
- Capaciteit afstemmen met markt
- Waardering infra als bedrijfstak
- Arbeidsomstandigheden op een andere wijze waarderen (denk aan veiligheid, werken overdag, vluchtstroken)
- Sociale en milieu impact
- Meer ruimte voor onderhands